

Ljubljana, 3. 5. 2016

Spoštovani g. Uroš Čufer minister za finance v 11. vladi RS!

V Programski skupini SINTEZE-KCD že več kot leto dni teče, poleg drugih, tudi projekt, kako v Sloveniji izboljšati upravljanje z državno lastnino. Eden od rezultatov tega projekta je predlog za spremembo Zakona o SDH, s katerim poskušamo zagotoviti tako večjo strokovnost kot večjo transparentnost sprejemanih odločitev. V zvezi s tem predlogom smo kontaktirali vse parlamentarne politične stranke in večini predlog novele tudi predstavili.

Sestavni del tega usodnega vprašanja o strokovnem upravljanju z državno lastnino je tudi vprašanje upravljanja državnih bank, ali če problematiko zožimo – neverjetna zgodba o poteku sanacije bank. Že odločitev, da je treba banke sanirati, nato zmanjševati obseg njihovih aktivnosti in jih nazadnje prodati, je bila sprejeta v čudnih, ne povsem razjasnjenih pogojih. Tudi potek sanacije, predvsem določitev obsega potrebne dokapitalizacije, ustanovitev DUTB, način vrednotenja prenesenih zavarovanj za slabe terjatve, zlasti pa sklepi glede malih delničarjev bank in lastnikov podrejenih obveznic, sproža številna vprašanja, na katera (še) ni verodostojnih odgovorov. In jih verjetno še dolgo ne bo, saj se z nekaterimi od njih ukvarjajo sodišča na svoj prislovično počasen način.

Ker se je celoten proces sanacije bank začel v obdobju vašega ministirovanja, takrat je bila sprejeta tudi načelna odločitev o ustanovitvi DUTB in verjetno oblikovan tudi prvi spisek (15?) podjetij, ki naj bi jih Slovenija nujno »privatizirala«, smo se odločili, da tudi vas zaprosimo za odgovore na nekatera ključna vprašanja. Ob tem posebej poudarjamo, da ne iščemo nekakšne »krivde« (in še manj krivcev!) za dejstvo, da je sanacija potekala in še poteka na način, ki nedvomno škoduje slovenskim razvojnim interesom. Ta oz. podobna vprašanja smo naslovili tudi na predsednika vlade in ministra za finance, ki sta bila pred vami in ta dva za vami, in še nekaterim ključnim akterjem. Preprosto zato, ker bi radi po eni strani RAZUMELI, kaj se je v resnici dogajalo, s kakšnimi dilemami in pritiski ste se srečevali pri sprejemanju teh odločitev, po drugi strani pa bi radi PREPREČILI, da se tako dvomljivi procesi ne bi ponavljali. Pa tudi ne nadaljevala razprodaja bank daleč pod njihovo realno vrednostjo, kot navajajo nekateri strokovnjaki. Je res proces sanacije bank, katerega nastavki sicer segajo pred vaš mandat, bil zavestno usmerjen tako, da nekaterim omogoča enormne »stranske zaslužke«? Komu in zakaj?

V SINTEZI-KCD smo k sodelovanju na tem projektu povabili nekatere največje poznavalce obravnavane tematike. Z njihovim ekspertnim poznavanjem tematike in dokumentiranimi argumenti poizkušamo čim bolj razumeti proces bančne sanacije in dogodke, ki so vodili k prav-takemu načinu.

Da bi razsvetlili še nekatere dileme, vas naprošamo, da nam, kolikor je mogoče natančno, tudi vi odgovorite na naslednja vprašanja:

- a) Zakaj je vlada spomladi 2013 svojevoljno in brez sklepa skupščine, baje na zahtevo Evropske komisije, razvrednotila delnice NKBM tako, da je izdala 185 milijonov delnic s povprečno vrednostjo 1,3 centa ter jih je s to inflacijo števila delnic razvrednotila, iztisnila druge delničarje in jim preprečila dokapitalizacijo NKBM?
- b) Zakaj je vlada na predlog Evropske komisije junija 2013 predlagala in državni zbor sprejel seznam 15 podjetij za razprodajo brez vsakih kriterijev, samo na željo bodočih kupcev in še zaostрила uredbo o izvajanju UKSB? Kdo je to zahteval?
- c) Zakaj je Ministrstvo za finance (MF) sprejelo zahtevo Evropske komisije o izvedbi AQR in stresnih testih naših bank v času krize, ko so vse druge članice EU zahtevale in dosegle njihovo preložitvev na leto 2014?
- d) Zakaj je MF nekritično sprejelo diktat Evropske komisije (e-sporočila med Franckom Dupontom in Mitjo Mavkom ter podrejenimi uslužbenci) o razlastitvi imetnikov delnic in podrejenih obveznic v ZBan-1L, česar ni naredila nobena država v EU in je tudi Generalni pravobranilec Sodišča EU je 18. 2. 2016 v svojem sklepnem mnenju ugotovil, da Sporočilo o bančništvu držav članic ne obvezuje?
- e) Zakaj niste upoštevali mnenj domačih in tujih pravnikov, da je zakon ZBan-1L v nasprotju z ustavo in človekovimi pravicami?
- f) Zakaj je MF malomarno sledilo zahtevam uradnika Evropske komisije Francka Duponta in ni zahtevalo sestanka s predsednikom Evropske komisije Barrosom, kje šele odločitev Sveta EU ali Parlamenta EU? Vplačilo delnic lastnika banke ni pomoč, je primarna emisija delnic. Pomoč je bila npr. dana Renaultu v Novem mestu in Elanu. V Nemčiji je v zasebni lasti le 24 % bank, vse druge so v lasti dežel ali združne – NKBM je bila vseskozi deželna banka.
- g) Zakaj vlada 17. 12. 2013 ni počakala na sejo Sveta EU 19. 12. 2013, na kateri naj bi obravnavali sanacijo slovenskih bank?
- h) Zakaj je vlada pristala na uničujočih 16 krovnih zahtev Evropske komisije o zniževanju bilančne vsote, zviševanju obrestnih mer, prodaji hčerinskih podjetij, zapiranju poslovalnic, odpuščanju zaposlenih itd., kar je pomenilo drastično zniževanje vrednosti bank in s tem njihove cene? Ali nam lahko posredujete kopijo teh zahtev?
- i) Zakaj ste dovolili izvedbo AQR, s svetovalci in brez uporabe mednarodnih računovodskih standardov namesto s pooblaščenimi revizorji?
- j) Zakaj ste s 'hipotetičnimi likvidacijskimi vrednotenji aktive' in stresnimi testi dovolili znižati vrednosti kapitala z razvrednotenjem zavarovanj za terjatve?
- k) Ali ste bili seznanjeni s poročili o: ocenjevanju kakovosti aktive (AQR), hipotetičnih likvidacijskih vrednotenjih aktive in stresnih testih, zlasti s tistimi 'od spodaj navzgor'? Ali nam jih lahko posredujete?

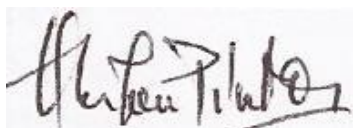
- l) Zakaj ste ko minister za finance ravnali drugače kot kolega v Avstriji, ki ni dovolil razlastitve vlagateljev v banke in s tem preprečili uničenje kapitalskega trga?
- m) Zakaj niste počakali na evropske stresne teste v letu 2014 in s tem prihranili 32 milijonov evrov?

Za odgovore, ki jih pričakujemo do 12. 5. 2016 se vam vnaprej zahvaljujemo.

S spoštovanjem in pozdravi!

Koalicija civilne družbe za prenovo SINTEZA-KCD

Predsedujoči PS: Emil Milan Pintar



Prilogi:

- [ANALIZA poteka in ukrepov bančne sanacije](#)
- [SPISEK osnovnih gradiv in člankov](#)